

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia ..... 2016 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby
Więziennej

Na podstawie art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1415, z późn.zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1305) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie do uposażeń zasadniczych funkcjonariuszy Służby Więziennej od dnia 1 stycznia 2016 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

w porozumieniu:

MINISTER RODZINY, PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2014 r. poz. 1822 oraz z 2015 r. poz. 529, 928, 1066, 1217, 1268 i 1830.

Załącznik do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia ..... 2016 r.
(poz.)

Załącznik nr 1

**GRUPY ZASZEREGOWANIA ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM MNOŻNIKI
PRZECIĘTNEGO UPOSAŻENIA STANOWIĄCE UPOSAŻENIE ZASADNICZE
FUNKCJONARIUSZY SŁUŻBY WIĘZIENNEJ**

Grupa zaszeregowania	Mnożniki przeciętnego uposażenia
40	1,7118
39	1,5372
38	1,1917
37	1,0909
36	1,0501
35	0,9952
34	0,9902
33	0,8883
32	0,8800
31	0,8722
30	0,8264
29	0,8187
28	0,7817
27	0,7675
26	0,7291
25	0,7287
24	0,6903
23	0,6840
22	0,6781
21	0,6416
20	0,6358

19	0,6229
18	0,6172
17	0,5867
16	0,5588
15	0,5538
14	0,5514
13	0,5404
12	0,5197
11	0,5195
10	0,4962
9	0,4848
8	0,4805
7	0,4604
6	0,4460
5	0,4218
4	0,4065
3	0,3797
2	0,3692
1	0,2617

UZASADNIENIE

Projekt niniejszego rozporządzenia jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1415, z późn.zm.).

Obecnie problematykę tę reguluje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1305).

Potrzeba nowelizacji przewidująca dostosowanie grup zaszeregowania oraz odpowiadających im mnożników przeciętnego uposażenia stanowiących uposażenie zasadnicze funkcjonariuszy Służby Więziennej, jest konsekwencją wprowadzenia zmian polegających na:

1) podwyższeniu wysokości dodatku za stopień o 175 zł – rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 58 ust. 3 ustawy o Służbie Więziennej,

2) podwyższeniu wielokrotności kwoty bazowej, stanowiącej przeciętne uposażenie funkcjonariuszy Służby Więziennej, z 2,87 do 3,01 (tj. o 0,14) – rozporządzeniem wydanym na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy o Służbie Więziennej

– stosowanych od dnia 1 stycznia 2016 r.

Celem nowelizacji niniejszego rozporządzenia jest ustalenie mnożników przeciętnego uposażenia stanowiących uposażenie zasadnicze funkcjonariusza w taki sposób, aby od dnia 1 stycznia 2016 r. uposażenie zasadnicze na stanowisku młodszego referenta wzrosło do 1200 zł (wzrost o 145 zł), natomiast na pozostałych stanowiskach pozostało na dotychczasowym poziomie i w tej samej wysokości. Wysokość uposażenia zasadniczego na stanowisku młodszego referenta obliczona według aktualnego mnożnika wynosi 1055 zł i nie była podwyższana od dnia 1 stycznia 2008 r. pomimo, iż stawki uposażenia zasadniczego na pozostałych stanowiskach wzrosły od dnia 1 stycznia 2009 r.

Wzrost uposażenia zasadniczego na najniższym stanowisku służbowym podyktowany jest również corocznym wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę. Wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r., zgodnie z § 1 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 11 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz. U. poz. 1385), wynosi 1850 zł.

Utrzymanie uposażenia zasadniczego na stanowisku młodszego referenta w dotychczasowej wysokości spowodowałoby niezagwarantowanie uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Ponadto, aktualnie obowiązująca wysokość uposażenia zasadniczego na najniższym stanowisku jest nieadekwatna do warunków i szczególnego charakteru pełnionej służby.

Zmiana mnożników przeciętnego uposażenia stanowiącego uposażenie zasadnicze funkcjonariuszy została dokonana według poniższych obliczeń:

Dotychczasowa stawka uposażenia zasadniczego	Przeciętne uposażenie art. 56	Stary mnożnik	Grupa zaszeregowania	Proponowana stawka uposażenia zasadniczego	Nowe przeciętne uposażenie art. 56	Nowy mnożnik
7 849	4371,84	1,7954	40	7 849	4585,10	1,7118
7 048	4371,84	1,6121	39	7 048	4585,10	1,5372
5 464	4371,84	1,2498	38	5 464	4585,10	1,1917
5 002	4371,84	1,1441	37	5 002	4585,10	1,0909
4 815	4371,84	1,1014	36	4 815	4585,10	1,0501
4 563	4371,84	1,0437	35	4 563	4585,10	0,9952
4 540	4371,84	1,0385	34	4 540	4585,10	0,9902
4 073	4371,84	0,9316	33	4 073	4585,10	0,8883
4 035	4371,84	0,9230	32	4 035	4585,10	0,8800
3 999	4371,84	0,9147	31	3 999	4585,10	0,8722
3 789	4371,84	0,8667	30	3 789	4585,10	0,8264
3 754	4371,84	0,8587	29	3 754	4585,10	0,8187
3 584	4371,84	0,8198	28	3 584	4585,10	0,7817
3 519	4371,84	0,8049	27	3 519	4585,10	0,7675
3 343	4371,84	0,7646	26	3 343	4585,10	0,7291
3 341	4371,84	0,7642	25	3 341	4585,10	0,7287
3 165	4371,84	0,7240	24	3 165	4585,10	0,6903
3 136	4371,84	0,7173	23	3 136	4585,10	0,6840

3 109	4371,84	0,7111	22	3 109	4585,10	0,6781
2 942	4371,84	0,6730	21	2 942	4585,10	0,6416
2 915	4371,84	0,6668	20	2 915	4585,10	0,6358
2 856	4371,84	0,6533	19	2 856	4585,10	0,6229
2 830	4371,84	0,6473	18	2 830	4585,10	0,6172
2 690	4371,84	0,6153	17	2 690	4585,10	0,5867
2 562	4371,84	0,5860	16	2 562	4585,10	0,5588
2 539	4371,84	0,5808	15	2 539	4585,10	0,5538
2 528	4371,84	0,5782	14	2 528	4585,10	0,5514
2 478	4371,84	0,5668	13	2 478	4585,10	0,5404
2 383	4371,84	0,5451	12	2 383	4585,10	0,5197
2 382	4371,84	0,5449	11	2 382	4585,10	0,5195
2 275	4371,84	0,5204	10	2 275	4585,10	0,4962
2 223	4371,84	0,5085	9	2 223	4585,10	0,4848
2 203	4371,84	0,5039	8	2 203	4585,10	0,4805
2 111	4371,84	0,4829	7	2 111	4585,10	0,4604
2 045	4371,84	0,4678	6	2 045	4585,10	0,4460
1 934	4371,84	0,4424	5	1 934	4585,10	0,4218
1 864	4371,84	0,4264	4	1 864	4585,10	0,4065
1 741	4371,84	0,3982	3	1 741	4585,10	0,3797
1 693	4371,84	0,3873	2	1 693	4585,10	0,3692
1 055	4371,84	0,2413	1	1 200	4585,10	0,2617

Zmiana mnożnika na najniższym stanowisku tj. młodszego referenta, spowoduje wzrost wysokości świadczeń wypłacanych funkcjonariuszom Służby Więziennej w oparciu o art. 214 ustawy o Służbie Więziennej, zgodnie z którym funkcjonariuszowi, który nabył prawo do urlopu wypoczynkowego, oraz każdemu z członków jego rodziny przysługuje świadczenie w postaci dopłaty do wypoczynku, w wysokości 35% najniższego uposażenia zasadniczego w Służbie Więziennej.

Przewiduje się, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Konieczność jak najszybszego wejścia w życie przedmiotowej regulacji jest

podyktowana stosowaniem przepisów tego aktu do uposażeń zasadniczych funkcjonariuszy Służby Więziennej od dnia 1 stycznia 2016 r.

Projektowane rozporządzenie nie jest objęte prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z wymogiem art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) i § 52 ust. 1 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039, z późn.zm.).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 33 ust. 2 uchwały Nr 190 Rady Ministrów – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Opracowano pod względem prawnym,

legislacyjnym i redakcyjnym

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Legislacyjnego

Wojciech Ulitko

<p>Nazwa projektu Projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości zmieniającego rozporządzenie w sprawie uposażenia zasadniczego funkcjonariuszy Służby Więziennej</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu Marcin Warchoła – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Katarzyna Świątek – Departament Legislacyjny, specjalista, katarzyna.swiatek@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 11.02.2016 r.</p> <p>Źródło: Upoważnienie ustawowe</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Sprawiedliwości B 249</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Określenie mnożników przeciętnego uposażenia odpowiadających poszczególnym grupom zaszeregowania funkcjonariuszy Służby Więziennej. Pozostawienie ich na dotychczasowym poziomie spowodowałoby, że uposażenie zasadnicze wraz z dodatkami o charakterze stałym na stanowisku młodszego referenta (1 grupa zaszeregowania) nie osiągnęłoby pułapu minimalnego wynagrodzenia za pracę.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu uregulowania przedmiotowego zagadnienia konieczna jest nowelizacja, na podstawie art. w art. 57 ust. 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. 2014 poz. 1415, z późn. zm.), obecnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie uposażenia zasadniczego Służby Więziennej.

Skutkiem zmiany mnożnika przeciętnego uposażenia w poszczególnych grupach zaszeregowania będzie wzrost od dnia 1 stycznia 2016 r. wynagrodzenia funkcjonariusza Służby Więziennej na stanowisku młodszego referenta (znajdującego się w 1 grupie zaszeregowania) o kwotę 145 zł, (do poziomu 1200 zł). Na pozostałych stanowiskach wynagrodzenie pozostanie na dotychczasowym poziomie.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowana regulacja ze względu na stopień jej szczegółowości nie była poddawana analizie prawnooporównawczej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Funkcjonariusze Służby Więziennej	27 594	Projekt planu finansowego na 2016 r.	Określenie mnożników przeciętnego uposażenia odpowiadającym poszczególnym grupom zaszeregowania funkcjonariuszy Służby Więziennej
Funkcjonariusze Służby Więziennej na stanowisku młodszego referenta	176 funkcjonariuszy, (w tym 161 funkcjonariuszy z uposażeniem w pierwszej grupie zaszeregowania)	Dane Centralnego Zarządu Służby Więziennej (na dzień 31 grudnia 2015 r.)	Określenie mnożników przeciętnego uposażenia odpowiadającym poszczególnym grupom zaszeregowania funkcjonariuszy Służby Więziennej

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Sprawiedliwości, stosownie do wymogów art. 5 ustaw z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin Pracy Ministrów (M.P. poz. 979, z późn. zm.) udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

W ramach konsultacji publicznych projekt rozporządzenia został skierowany do NSZZ Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych oraz Forum Związków Zawodowych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	56,1
budżet państwa	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	56,1
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-56,1
budżet państwa	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-5,1	-56,1
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Budżet Państwa w części 37 – sprawiedliwość. Środki na pokrycie ww. kosztów zostały zabezpieczone w projekcie ustawy budżetowej na 2016 r., w ramach środków planowanych na funkcjonowanie Służby Więziennej.
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Roczne skutki finansowe podwyżki wynagrodzenia dla Funkcjonariuszy Służby Więziennej znajdujących w I grupie zaszerogowania o 145 zł wyniosą:</p> <p>Dla roku 2016 skutki te wyniosą 5117 tys. zł z czego:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost wynagrodzenia w związku ze zmianą mnożnika przeciętnego uposażenia w I grupie zaszerogowania – ok. 280 tys. zł <p>wydatki relacjonowane do uposażeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - szacowane wydatki z tytułu dopłat do wypoczynku w związku ze zmianą mnożników przeciętnego uposażenia wynoszą ok. 4077 tys. zł. Wydatki oszacowano w oparciu o liczbę wypłaconych świadczeń z powyższego tytułu w 2015 roku. - szacowane wydatki z tytułu uposażeń (§ 4050) w związku ze wzrostem dodatku z tytułu wysługi lat funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowisku młodszego referenta – ok. 14 tys. zł. - szacowane wydatki z tytułu jednorazowych odszkodowań na podstawie art. 118 ustawy o Służbie Więziennej – ok. 746 tys. zł. Wydatki oszacowano w oparciu o wysokość poniesionych wydatków z powyższego tytułu w 2015 roku i procentowy wzrost uposażenia zasadniczego na stanowisku młodszego referenta. <p>Dodatkowo od 2017 roku uwzględnić należy wzrost wydatków z tytułu wypłat nagród rocznych, bowiem zgodnie z ustawą o Służbie Więziennej, funkcjonariuszowi za służbę pełnioną w danym roku kalendarzowym przysługuje nagroda roczna w wysokości 1/12 uposażenia otrzymanego w roku kalendarzowym, za który przysługuje nagroda.</p> <p>W związku z powyższym koszty wynikające ze zmiany mnożnika przeciętnego uposażenia wzrostu dodatku za posiadany stopień funkcjonariuszy Służby Więziennej od dnia 1 stycznia 2017 r. wyniosą ok. 24,5 tys. zł rocznie.</p> <p>Ponadto mogą wystąpić inne koszty związane ze zmianą mnożników przeciętnego uposażenia funkcjonariuszy Służby Więziennej, spowodowane koniecznością wypłaty świadczeń, z tytułu nabycia prawa do nagrody jubileuszowej przez funkcjonariuszy pełniących służbę na stanowisku młodszego referenta (§ 4180) oraz w przypadku ewentualnych zwolnień ze służby (§ 4180,4110,4120,4780).</p>
--	---

Jednak z uwagi na nieprzewidywalność wskazanych zdarzeń, nie jest możliwe oszacowanie skutków finansowych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe sektor finansów publicznych.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

W dniu wejścia w życie projektowanych przepisów.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektowanego rozporządzenia będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)